

Διδακτική της Λογοτεχνίας

Ενότητα 9: Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας

Βενετία Αποστολίδου
Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

---

1. Σχέση θεάτρου και εκπαίδευσης.
2. Η δραματοποίηση στη διδασκαλία της λογοτεχνίας.
3. Οι τεχνικές δραματοποίησης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σχέση θεάτρου και εκπαίδευσης

Γιατί το θέατρο έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα;

Διότι δημιουργεί μια ελεγχόμενη συνθήκη κατά την οποία βλέπουμε ανθρώπους να δρουν, χωρίς να εμπλεκόμαστε προσωπικά, και έτσι μπορούμε να τους κρίνουμε και να στοχαστούμε πάνω στα ανθρώπινα πράγματα.

Θέατρο και εκπαίδευση

- Μάθημα θεάτρου.
- Θεατρικό παιχνίδι.
- Δραματοποίηση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η δραματοποίηση στη διδασκαλία της λογοτεχνίας

Τι είναι η δραματοποίηση;

Η «διερευνητική δραματοποίηση» είναι μια αυτοσχέδια συμμετοχική διαδικασία διερεύνησης ενός θέματος, παρμένου από την κοινωνική πραγματικότητα, με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση του εαυτού μας και του κόσμου που μας περιβάλλει. Είναι μια μορφή θεατρικής τέχνης με καθαρά παιδαγωγικό χαρακτήρα, κατά τη διάρκεια της οποίας οι μαθητές, υποδυόμενοι ρόλους, αντιμετωπίζουν διλήμματα ή προβλήματα, δρουν, αποφασίζουν και αναστοχάζονται τις πράξεις τους. Είναι ένα διδακτικό μέσο για τη διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων.

Η δραματοποίηση στο μάθημα της λογοτεχνίας

Χρησιμοποιείται ως μέσο για:

- α) Να εξοικειωθούν οι μαθητές με διάφορα κοινωνικά ζητήματα και πρακτικές που σχετίζονται με τα θέματα των διδακτικών ενοτήτων που προβλέπει το νέο ΠΣ.
- β) Να εκφράσουν τις εμπειρίες τους και να τις συνδέσουν με τα λογοτεχνικά κείμενα που θα διαβάσουν.
- γ) Να εκφράσουν την ανταπόκριση και τις ερμηνείες τους για τα λογοτεχνικά κείμενα.

Μπορεί, επομένως, να χρησιμοποιηθεί και στις τρεις φάσεις του project (πριν από την ανάγνωση, ανάγνωση, μετά την ανάγνωση).

Στοιχεία Θεάτρου 1

- α) Το **δραματικό περιβάλλον** που αποτελεί το μυθοπλαστικό κόσμο μέσα στον οποίο εκτυλίσσεται η δραματική δραστηριότητα.
- β) **Οι ρόλοι**, δηλαδή η συμπεριφορά των χαρακτήρων.
- γ) **Η εστίαση**. Η δραματική δραστηριότητα εστιάζει σε μια συγκεκριμένη στιγμή ή πλευρά ενός γενικότερου θέματος.

Στοιχεία Θεάτρου 2

- **δ) Η δραματική ένταση.** Προκαλείται θέτοντας ερωτήματα, δημιουργώντας σασπένς, τονίζοντας καταστάσεις αναμονής ή αγνώστου, θέτοντας απαγορεύσεις και δημιουργώντας συγκρούσεις και διλήμματα.
- **ε) Ο χρόνος και ο χώρος,** οι οποίοι πρέπει να είναι σαφώς οριοθετημένοι.
- **στ) Ο λόγος και η κίνηση του σώματος.**
- **ζ) Τα σύμβολα** που είναι συνήθως αντικείμενα, εικόνες, μουσική ή κινήσεις.
- **η) Το νόημα** το οποίο είναι ο στόχος της όλης διαδικασίας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οι τεχνικές δραματοποίησης

Τι είναι οι τεχνικές δραματοποίησης;

Οι δραστηριότητες δραματοποίησης χρησιμοποιούν κάποιες θεατρικές φόρμες, προκειμένου οι συμμετέχοντες να διερευνήσουν το νόημα. Οι φόρμες αυτές περιέχουν τα στοιχεία του θεάτρου, αντιστοιχούν σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής και ονομάζονται τεχνικές δραματοποίησης.

Τεχνικές δραματοποίησης 1

1. Παγωμένες εικόνες.
2. Ομαδική διαμόρφωση χώρου.
3. Περίγραμμα χαρακτήρα.
4. Χάρτης της ιστορίας.
5. Αντικείμενα του χαρακτήρα.
6. Ξενάγηση.
7. Συνέντευξη.

Τεχνικές δραματοποίησης 2

8. Τηλεφωνική επικοινωνία.
9. Ρεπορτάζ-τηλεοπτική εκπομπή.
10. Καρέκλα των αποκαλύψεων ή καυτή/ανακριτική καρέκλα.
11. Μια μέρα στη ζωή.
12. Μανδύας του ειδικού.
13. Μεταμόρφωση.
14. Δραματοποιημένη αφήγηση.

Τεχνικές δραματοποίησης 3

15. Τελετή.
16. Αναδρομή στο παρελθόν.
17. Ανίχνευση της σκέψης.
18. Αντικρουόμενες σκέψεις ή συμβουλές.
Διάδρομος της συνείδησης.
19. Υποστήριξη θέσης-σύγκρουση.
20. Ο κύκλος του κουτσομπολιού.

Θέατρο forum ή θέατρο της αγοράς

Χρησιμοποιείται για να διερευνήσει τρόπους με τους οποίους ένας καταπιεσμένος μπορεί να άρει μια καταπιεστική συμπεριφορά ή ευρύτερα για να διερευνήσει ένα θέμα, μια κατάσταση, ένα πρόβλημα. Σε γενικές γραμμές, μια ομάδα παρουσιάζει στο κοινό μια σκηνή στην οποία υπάρχει ένα κοινωνικό ή πολιτικό πρόβλημα (διαμάχη). Η σκηνή τελειώνει με μια λύση που δίνεται στο πρόβλημα. Σαφώς, δεν συμφωνούν όλοι οι θεατές με τη λύση που δόθηκε. Τότε η σκηνή παίζεται από την αρχή, μόνο που τη δεύτερη φορά, οι θεατές μπορούν να συμμετέχουν: έχουν το δικαίωμα να σταματήσουν τη δράση και να αντικαταστήσουν τους ηθοποιούς, δοκιμάζοντας οι ίδιοι τις προτάσεις τους.

Στόχος του θεάτρου forum ή θεάτρου της αγοράς

Το **Forum Theatre** δεν επιδιώκει να βρει την καταλληλότερη λύση στο πρόβλημα, αλλά να ερευνήσει τα αίτια που οδηγούν στην καταπίεση και να προτείνει εναλλακτικές δράσεις, ενδυναμώνοντας τον καταπιεσμένο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αυδή, Αύρα & Μελίνα Χατζηγεωργίου (2007). *Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση. 48 προτάσεις για εργαστήρια θεατρικής αγωγής*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κατσαρίδου, Μάρθα (2011). *Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας*. Διδ. Διατριβή. Θεσσαλονίκη: ΠΤΔΕ, ΑΠΘ.
<http://invenio.lib.auth.gr/record/127351/files/GRI-2011-7351.pdf>
- Παπαδόπουλος, Σίμος (2007). *Με τη Γλώσσα του θεάτρου. Η διερευνητική δραματοποίηση στη διδασκαλία της Γλώσσας*. Αθήνα: Κέδρος.

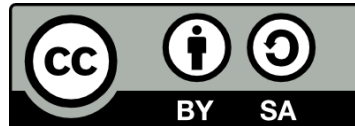
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βενετία Αποστολίδου.
«Διδακτική της Λογοτεχνίας. Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS217/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

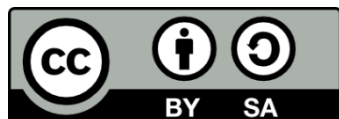
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Κερμανίδου Θεοδώρα
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

